

Centre for Graduate Studies

AMSU5103
Kaedah
Pengajian Usuluddin

AMSU5103
KAEDAH PENGAJIAN
USULUDDIN

Dr Ismail Mamat

- Pengarah Projek:** *Prof Dr Mansor Fadzil*
Prof Dr Mohd Ghazali Mohayidin
Open University Malaysia
- Penulis Modul:** *Ismail Mamat*
Universiti Islam Antarabangsa (UIA)
- Penyederhana:** *Prof Madya Dr Mohd Yusuf Ahmad*
Open University Malaysia
- Dibangunkan Oleh:** *Pusat Reka Bentuk Pengajaran dan Teknologi*
Open University Malaysia
- Dicetak Oleh:** Meteor Doc. Sdn. Bhd.
Lot 47-48, Jalan SR 1/9, Seksyen 9,
Jalan Serdang Raya, Taman Serdang Raya,
43300 Seri Kembangan, Selangor Darul Ehsan

Cetakan Pertama, April 2011

Hak Cipta © Open University Malaysia (OUM), April 2011; AMSU5103

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada bahan ini boleh disalin semula dalam mana-mana cara tanpa kebenaran secara bertulis daripada Presiden Open University Malaysia (OUM).

Versi April 2011

Isi Kandungan

Panduan Kursus	xi - xvi
Topik 1: Pengenalan Pengajian Usuluddin	1
1.1 Sejarah Pengajian Usuluddin	1
1.2 Kepentingan Pengajian Usuluddin	4
1.3 Peranan Pengajian Usuluddin	5
1.4 Komponen Disiplin Pengajian Usuluddin dan Sumber Rujukan	7
1.5 Isu-isu Berkaitan Disiplin Pengajian Usuluddin	8
Rumusan	9
Kata Kunci	10
Rujukan	10
Topik 2: Al-Qur'an dan Hadis Sebagai Sumber Utama	11
2.1 Dalil Keutamaan Al-Qur'an dan Hadis	11
2.2 Definisi Al-Qur'an	13
2.3 Sejarah Pembukuan Al-Qur'an	13
2.4 Keistimewaan Al-Qur'an	15
2.5 Definisi Hadis	18
2.6 Istilah-istilah dalam Ilmu Hadis	18
2.7 Pembahagian dan Jenis Hadis	20
Rumusan	25
Kata Kunci	25
Rujukan	26
Topik 3: Asas Akidah	27
3.1 Pengenalan Ilmu Akidah	27
3.2 Rukun Islam	30
3.2.1 Mengucap Dua Kalimah Syahadah	30
3.2.2 Mendirikan Sembahyang (Solat) Lima Waktu	32
3.2.3 Mengeluarkan Zakat	34
3.2.4 Berpuasa di Bulan Ramadan	35
3.2.5 Mengerjakan Haji	35
3.3 Rukun Iman	37
3.3.1 Percaya kepada Allah	38
3.3.2 Percaya kepada Malaikat	39
3.3.3 Percaya kepada Kitab-kitab	40
3.3.4 Percaya kepada Nabi dan Rasul	41
3.3.5 Percaya kepada Hari Kiamat	42
3.3.6 Percaya kepada Qada' dan Qadar	43

3.4	Tauhid dan Pembahagiannya	44
3.4.1	Pengertian Tauhid	44
3.4.2	Pembahagian Tauhid	46
3.5	Aqidah dalam Pembentukan Modal Insan	50
	Rumusan	53
	Kata Kunci	54
	Rujukan	55
Topik 4:	Pengajian Akidah	56
4.1	Kenabian dan Kerasulan	56
4.1.1	Definisi Nabi dan Rasul	57
4.1.2.	Kepentingan Beriman dan Taat kepada Rasul	61
4.2	Sifat dan Kewajipan Para Rasul	62
4.2.1	Sifat-sifat Rasul	63
4.2.2	Kewajipan Para Rasul	65
4.3	Mukjizat dan Peranannya	65
4.4	Perkara-perkara Sam'iyat	68
4.4.1	Beriman kepada Malaikat	68
4.4.2	Alam Barzakh	70
4.4.3	Hari Kiamat	71
4.4.4	Padang Mahsyar	72
4.4.5	Al-Hisab	73
4.4.6	Al-Mizan	74
4.4.7	Syurga (al-Jannah)	75
4.4.8.	Neraka (al-Nar)	76
4.5	Kebaikan Percaya Terhadap Perkara Sam'iyat	77
	Rumusan	79
	Kata Kunci	80
	Rujukan	80
Topik 5:	Perkembangan Firqah dalam Islam	81
5.1	Ahl- Sunnah Wa Al-Jama'ah	82
5.2	Syiah	84
5.3	Khawarij	90
5.4	Muktazilah	91
5.4.1	Prinsip Ajaran Muktazilah	91
5.4.2	Tokoh-tokoh Muktazilah	92
5.5	Qadariah	92
5.5.1	Tokoh Utama Qadariah	92
5.5.2	Doktrin Qadariah	93
5.6	Jabariah	93
5.6.1	Doktrin Jabariah	94
5.7	Murjiah	95
5.8	Musyabbihah	96

5.9	Najariah	97
5.10	Fahaman dan Fatwa Ibn Taimiyyah	97
5.11	Bahaiiah	98
5.12	Wahabi	99
5.13	Ahmadiyah	101
	Rumusan	103
	Kata Kunci	105
	Rujukan	105
Topik 6:	Sejarah Pemikiran Manusia	107
6.1	Pengenalan Kepada Falsafah	107
6.2	Aliran dan Tokoh Falsafah	111
6.2.1	Prasokratik (Sebelum Socrates)	112
6.2.2	Idealisme	113
6.2.3	Realisme	114
6.2.4	Skolastisisme (Realisme Keagamaan/Thomisme)	116
6.3	Pengenalan Kepada Ilmu Mantik	118
6.4	Sejarah Pertumbuhan Ilmu Mantik Klasik dan Moden	120
6.4.1	Sejarah Mantik Klasik	120
6.4.2	Pengertian Mantik Moden	121
6.4.3	Sejarah Mantik Moden	121
6.4.4	Perbezaan Mantik Klasik dan Moden	122
6.4.5	Perkembangan Ilmu Mantik dalam Masyarakat Islam	123
6.4.6	Peranan Ilmu Mantik dalam Kehidupan	124
6.5	Kaedah-kaedah Mantik	126
	Rumusan	127
	Kata Kunci	128
	Rujukan	129
Topik 7:	Pengajian Akhlak	130
7.1	Pengertian Akhlak	131
7.1.1	Istilah Akhlak: Moral dan Etika	132
7.1.2	Konsep Akhlak dan Agama	133
7.1.3	Hubungan Agama Islam dan Akhlak	133
7.2	Konsep Baik dan Jahat	134
7.3	Nilai Perbuatan Manusia	135
7.4	Matlamat Akhlak	136
7.5	Pembinaan Akhlak Insan Berasaskan Akidah	137
	Rumusan	139
	Kata Kunci	139
	Rujukan	140

Topik 8: Pengajian Tasawuf	141
8.1 Pertumbuhan dan Perkembangannya	142
8.1.1 Perkembangan Tasawuf	142
8.2 Al-Maqamat Wa Al-Ahwal	147
8.3 Al-Tawbah	148
8.4 Al-Wara', Al-Zuhd, Al-Faqr	150
8.4.1 Al-Wara'	150
8.4.2 Al-Zuhd (Zuhud)	151
8.4.3 Al-Faqr (Fakir)	153
8.5 Al-Sabr, Al-Tawakkal, Al-Mahabbah	154
8.5.1 Al-Sabr (Sabar)	154
8.5.2 Al-Tawakkal	156
8.5.3 Al-Mahabbah	158
8.6 Pengertian Tarekat	159
8.6.1 Pengertian Tarekat	159
Rumusan	161
Kata Kunci	162
Rujukan	162
Topik 9: Perbandingan Agama	163
9.1 Hindu	164
9.2 Buddha	165
9.3 Kristian	166
9.4 Sikh	168
9.5 Yahudi	170
9.6 Fahaman Lain	172
9.6.2 Taoisme	172
9.7 Interaksi Muslimin Terhadap Agama Lain	173
9.7.1 Pandangan Islam Terhadap Agama-agama Lain	173
9.7.2 Tiada Paksaan dalam Agama	174
9.7.3 Kebenaran Agama Islam	174
Rumusan	175
Kata Kunci	176
Rujukan	176
Topik 10: Aliran Pemikiran Semasa	177
10.1 Pengenalan dan Sejarah Kemunculan	178
10.1.1 Pengenalan	178
10.1.2 Komposisi Pembentukan Tamadun Barat	178
10.1.3 Inti Pati, Semangat, Sifat dan Tabiat dan Peribadi	
10.2 Tamadun Barat	179
10.2.1 Orientalisme	180
10.2.2 Sekularisme	181
10.2.3 Liberalisme	183

10.2.4	Pluralisme	184
10.2.5	Wahabiah	185
10.3	Pemikiran Islam dalam Menghadapi Cabaran Semasa	187
10.3.1	Tiga Golongan dan Ciri-ciri Asas Mereka	188
10.4	Ajaran Sesat di Malaysia	190
10.4.1	Definisi Ajaran Sesat	190
10.4.2	Sejarah Ajaran Sesat di Malaysia	190
10.4.3	Ciri-ciri Ajaran Sesat	192
10.4.4	Faktor-faktor Berlakunya Ajaran Sesat	193
10.4.5	Langkah Menangani Ajaran Sesat	193
10.4.6	Contoh Ajaran Sesat	194
	Rumusan	196
	Kata Kunci	197
	Rujukan	197

ISBN 978-967-316-727-2

9 789673 167272

OPEN UNIVERSITY MALAYSIA

Jalan Tun Ismail, 50480 Kuala Lumpur.

<http://www.oum.edu.my>